

Fiskimarkið um Føroyar

Okkum er send henda grein, sum veruliga er skrivað av einum sjálvstýrismanni, ið ikki leggur í at stiga fram í blaðnum undir navni. Greinin er saklig og hon setur fram áskoðanir, sum ikki hava verið nógv frammi fyrr undir tjakinum um sjómarkið, og tí taka vit hana við tøkk upp í blaðið:

At spurningurin um fiskimark um Føroyar fyrri fremmandar menn, er ein vinnuspurningur av størsta týðningi fyrri okkum Føroyingum, kunnu vit allir væl vera samdir um, men stórt longur tykist semjan okkara millum ikki at ganga. Í hesum máli sum í mongum øðrum tykist fjöld av Føroyingum mest bert at hugsa um tað, sum liggur teimum næst. Hin líti trýkanturin, sum í Vesturhavinum varð vunnin við nýggja fiskimarkinum, vit finga við Bretland síðsta summer, tykist at vera nóg nógv fyrri nógvar, sum búgva hesum trýkantinum nær. Har svymur fiskur teirra; men fiskur er nú einaferð ikki so hagfastur sum seyður. Merkingin av toski visir, at hesin fiskur ferðast rundan um Føroyar, men at tann toskur, sum verður gýttur við oyggjarnar, sjáldan fer við alla út av landgrunninum. — Landgrunnur okkara er tí mest sum eitt innigyrt toskaeki. Sjálvt til og frá Føroya banka, sum liggur landgrunnur okkara so nær, hendir nærsagt eingin ferðing av toski, sum vitjar okkara fiskimið. Orsökina man vera tað stóra dýpið millum Føroya banka og landgrunn okkara, ið ein botnfiskur sum okkara toskur treyðugt vil um; toskurinn á Føroya banka er av sama slag sum okkara, bert meira stórvaksin ella vaksin skjótari.

Í »Sosialinum« 23. des. 1955 hevur útróðrarmaður í Klakksvík eina grein um sjómark, ið eftir míni metan ferir fram villingasom sjónarmið í hesum spurningi, og sum ógvuliga nógv er merkt av partapolitiskari hugsan.

Greinskrivarin vil vera við, at eitt fyra fjórðinga mark hevði hjálpt Norðuroyingum lítið í teirra fiskiskapi. Tað skal nóg meira tí, sigur hann, tí fiskimið Norðuroyinga liggja so uttarlaga. Aftur her kemur fram hin sami hugsunarháttur sum tann, eg nevndi við, hinum vunna trýkantinum í Vesturhavinum. Nei, fiskurinn, sum gongur har, er ikki støðufiskur; hann ferðast, og markið fyrri hansara ferðing er bert hitt stóra dýpið.

Sæð frá einum fiskafroðilgum sjónarmiði skuldi fiskimarkið um Føroyar verið ein felags føroyskur spurningur, so vitt sum nakað mál er tað, og tó siggja vit at so er ikki. Allir Føroyingar draga her ikki eina línu.

Ein stór atvold til tess er, at tey reidaravirki hjá okkum, sum selja feskan fisk á bretska marknaði, ræðast at missa henda marknað í løtuni gjøgnum eitt stríð við

Bretlaed um fiskimarkið. Ísland hevur verið ræðumynd fyrri teimum. Veruleikin er tó tann, at tann feski fiskur, sum úr Føroyum verður seldur á bretska marknaði, er nærsagt allur føroyskur bátafiskur fiskaður á hinum føroyska landgrunninum, og við at loyva rovdriфт, trolldriфт, nær landi kunna vit rokna við, at hesin bátfiskur fer at minka ár eftir ár, burtursæð frá teim ójavnum, sum altíð vilja vísa seg við betri og ringari fiskiárum.

Eisini mega vit rokna við, at einhvør fremmand tjóð, sum vit einki rikissamband hava við, og sum sjálv rekur fiskivinnu á landgrunni okkara, gevur ikki henda fiskirættin frá sær bert við, at vit biðja hana um at gera tað. Hin vegin kunna vit heldur ikki sum teir smáu seta hart móti hørðum — tað siggja vit til domis, at Russar hava gjørt í fiskimarksspurninginum hjá teimum. Eftir er tá bert eitt hjá okkum at dúga á, og tað er millumfólkaligur rættur. Hesin møguleikin varð skotin til viks, tá ið avgerð fyrri ári síðan varð tikin við Bretland um fiskimark okkara. Nú er læst og fyrribundið yvir 10 ár í allari avgerð í okkara fiskimarksspurningi, og nakra broytan fáa vit ikki í hesum máli, uttan vit royna millumfólkaligan rætt. Aftur tá kann okkara feskfiskamarknaður í Bretlandi koma í váða, og tora vit ikki tá at herja á, so standa vit allar tíðir heftir.

Allir, sum hava fylgt við í bretska fiskivinnu, vita enn tá, at stríð hevur verið millum Norðurskotar, sum hava havt ein fiskigrunn ella landgrunn at verja móti rovdriфт í fiskivinnuni, sum kom frá hinum syðra Bretlandi. Hvussu eru líkindini fyrri heimafiskiskapi á teim skotsku fiskigrunninum í dag?

Nevnda grein í »Sosialinum« tykist uttan at nevna tað at sipa til, at gýtingargrunnarnir á Norðuroyingum koma at liggja langt uttanfyri fyra fjórðinga markið, og tí vildi eitt fyra fjórðinga fiskimark hjálpt Norðuroyingum lítið og einki. Latum okkum tí kanna gjollari eftir, hvat ið fer fram við ynglinum. Nógvir menn tykjast at halda, at gýtingargrunnarnir eru alt. Verða teir ikki friðaðir er alt sum einki. Gýtingargrunnarnir eru nóg, men teir eru minni enn so alt! — minni enn so.

Tá ið gýtingin er farin fram, fer ynglið upp á flot. Ikki slepst uttan um, at nóg tá verður etið av fugli. Tá ið rættliga liv er komið í ynglið, og tað er farið at svymja sjálvt, søkir tað inn at landi. Ynglið veksur soleiðis upp á hinum innara grunninum. Hin innari grunnurin er vakstrarøkið hjá smáfiskinum.

Tí hevur tað ikki lítið at siga, um tað innara økið, sum er friðað fyrri rovdriфт, er stórt ella lítið. Eisini dugir hvør at siggja, at eitt fyra fjórðinga fiskimark gevur nær-

um tvífalt so stórt friðað øki hjá fiskaynglinum at vaksa upp á, sum eitt trý fjórðinga fiskimark gevur. Hari liggur fyrirminurin í at fáa fiskimarkið flutt longur til havs.

Harvið er ikki sagt, at fyra fjórðinga fiskimark er tað, sum eigur at verða lagt fast til allar tíðir. Tvørturmóti eiga vit at vera varnir við at leggja nakað fast fyrri langar tíðir. Endamálið okkara eigur at vera at kunna fáa ræði yvir okkara landgrunni. Engin avgerð okkara eigur at byrgja fyrri tí, og fyra fjórðinga mark er eitt stig á røttu leiðini.

Eftir hesum mínum sjónarmiðum er einki yvir at dylja, at eg eri hart ímóti teirri avgerð, sum tikin varð síðsta ár við Bretland um hitt føroyska fiskimarkið.

Sjálvstýrismaður.

Ár 2000.

Hvussu verður vorið í heiminum í ár 2000?

Ensukur vísindamaður sigur m. a. so-leiðis:

Tilveran kemur at verða so flokt, at fyrri at koma sær fram í heiminum verður neyðugt at hava 2 hovd og 4 armar. Kjøt verður ikki etið, til tess verður ovlitið av beitið til fenaðin. Ja, hann spár, at í Ameriku verður bannað at brúka træ til annað enn føði.

Allir skúlar vera samskipaðir og mestiparturin av undirvísingini spæl.

London og aðrir stórbýir verða í heilum líki taktir við plastikglasið, so hitin altíð verður sum ein ynskir, og eingin nýtir at hugsa um regn og kava.

So er spurningurin: trýtt tú hesum?

Lýsing.

Sambart lóg frá 12. mars 1923 um kommunala skattaálíking í Føroyum verða allir persónar, sum skulu verða álíkaðir persónligan skatt í Tórshavnar kommunu, bidnir um annaðhvørt sjálvir ella við fulltrúa, tó um so er — við fulltrúagevarans egnu ábyrgd — í seinasta lagi 15. januar 1956 ella viðvíkjandi teimum, sum eru skyldig at fara loggildar handilsbøkur, í seinasta lagi 31. januar 1956 at geva upp inntøku sína fyrri árið 1955 samsvarandi teim sjálvuppgávuskjølum, sum nevndin hevur útflyggjað skattgjaldrunum. Serliga verður víst á, at persónar, sum í yrki sínum vanliga nýta annað rakstrarár enn almanakkaárið, hava rætt til at nýta hetta í sjálvuppgávu. Hesi útfyllingarbløð verða endurflyggjað Tórshavnar Líkningarnevnd.

Tað verður beinleiðis gjørt kunnugt, at hann, sum ikki í rættari tíð gevur upp inntøku sína samsvarandi áðurnevndu lóg, missir rættin til at mótmæla skattaálíking síni, um hann ikki kann vísa á, at skattaálíkingin er meir enn 25% hægri enn veruliga inntøka hansara. Er munurin meir enn 25%, skal hann gjalda skatt av veruligu inntøku síni við 25% í viðbót.

Hann, sum einki útfyllingarblæð hevur fingið við útbytanina, eigur sjálvur at snúga sær til líkningarnevndina, tá mogulig mistøk við útbytanina onga ávirkan á undannevndu ásetingar hava.

Persónar, sum eru skyldigir at fara loggildar handilsbøkur og skattskyldig deyðsbúgv, skulu saman við sjálvuppgávu síni senda inn rakstrarroknskap og uppgerð yvir figgjarstöðu við rakstrarársins byrjan og enda.

Sjálvuppgávu, sum ikki eru innkomnar áðrenn áðurnevndu freistir í tí fyriskrivaða sniði og rætt undirskrivaðar, kunnu ikki verða kravdar tiknar til umhugsunar.

Arbeidsgevarar verða bidnir um at geva frágreiðingar um goldnar lønir o. a. m. til arbeidsfólk sitt, og mugu teir í seinasta lagi 15. januar 1956 senda líkningarnevndini hesar frágreiðingar, sum teir eru skyldigir til samb. § 34 í áðurnevndu lóg. Um arbeidsgevari ber seg undan, kunnu hesar frágreiðingar verða kravdar fram av yvirvaldinum við dagbót.

Somuleiðis verður kunnigjort, at hann, sum til skaða fyrri kommunu miðvíst gevur skeiva sjálvuppgávu ella gevur líkningarnevndini skeivar upplýsingar um inntøku ella ognar- og forimunarviðurskipti síni, verður sektaður við, at hann til kommununa bætir upp til 10 ferðir tann skatt, sum hann hevur sviðið.

Øll verða biðin um at skriva navn og bústað (gotunavn og húsanummar) skiliga á sjálvuppgávu, so tey verða ikki mis.kild.

Húsaeigarar fáa at víta virði av bústaði í egnum húsum við at venda sær til líkningarnevndina mált. 1063.

Tórshavnar Líkningarnevnd.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT